

13.10.2021

Ärende/25

§ 314

Den av ledamoten Johanna Nuorteva väckta motionen om möjligheten till Ote-undervisning även för unga placerade utom hemmet

HEL 2021-003500 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheten att föra statistik över antalet elever och beslut om sökning till ote- och smågruppsundervisning. Fullmäktige förutsätter också att man reder ut sätten för att skapa kösystem för ansökning till ote- och smågruppsundervisning, så att systemet är mer transparent och förutsägbart än det nuvarande och att det också skulle vara lättare för sektorn att bedöma behovet av och planera ett starkt stöd.

Behandling

Ledamoten Johanna Nuorteva understödd av ledamoten Jussi Chydenius föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheten att föra statistik över antalet elever och beslut om sökning till ote- och smågruppsundervisning. Fullmäktige förutsätter också att man reder ut sätten för att skapa kösystem för ansökning till ote- och smågruppsundervisning, så att systemet är mer transparent och förutsägbart än det nuvarande och att det också skulle vara lättare för sektorn att bedöma behovet av och planera ett starkt stöd.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

8 Omröstningen

Ledamoten Johanna Nuortevas förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheten att föra statistik över antalet elever och beslut om sökning till ote- och

13.10.2021

smågruppsundervisning. Fullmäktige förutsätter också att man reder ut sätten för att skapa kösystem för ansökning till ote- och smågruppsundervisning, så att systemet är mer transparent och förutsägbart än det nuvarande och att det också skulle vara lättare för sektorn att bedöma behovet av och planera ett starkt stöd.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 70

Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paa-vo Arhinmäki, Nita Austero, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Erkki Karinoja, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Teija Makkonen, Petra Malin, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Tom Packalén, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Mikko Paunio, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Minna Salminen, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Nina Suomalainen, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Nej-röster: 2

Pia Kopra, Laura Korpinen

Blanka: 12

Sirpa Asko-Seljavaara, Lotta Backlund, Maaret Castrén, Juha Hakola, Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Matti Niiranen, Pia Pakarinen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Seida Sohrabi

Frånvarande: 1

Suldaan Said Ahmed

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Johanna Nuortevas förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

13.10.2021

Ärende/25

Bilagor

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Johanna Nuorteva och 17 andra ledamöter föreslår i sin motion att man utreder möjligheten att utvidga Ote-undervisningen som stöder skolgången för elever i årskurs 7 –9 så att den även omfattar unga placerade utom hemmet. I motionen konstateras att ”för att förebygga skolavhoppande och för slutföra grundskolan bland elever som har avbrutit skolgången eller varit frånvarande så mycket att studierna inte längre lyckas, och som är klienter inom barnskyddet, är det viktigt att öppna upp rätten till Ote-undervisning oberoende av var de bor”.

Ote-verksamhetsmodellen

Ote-verksamhetsmodellen (Vägar in i arbetslivet för partiellt arbetsföra) har varit etablerad verksamhet i Helsingfors sedan år 2017. Den genomförs i samarbete mellan de finskspråkiga grundläggande utbildningstjänsterna och tjänsterna för socialt arbete för familjer, där en speciallärare på deltid och en socialhandledare inom familjearbetet är ett nära arbetspar. I Helsingfors finns fem sådana arbetspar och varje par kan ha 8–10 elever under sin handledning.

Ote-undervisningen och stödet riktas till elever i åk 7–9, vars skolgång försvåras av riklig med frånvaro eller vars skolgång har avbrutits helt och hållet, varvid risken för utslagning är stor. Unga som får Ote-undervisning har bland annat psykiska problem och utmaningar i fråga om de sociala färdigheterna. Ofta finns också inlärningssvårigheter och upplevelser om att bli mobbad i bakgrunden.

Ote-verksamhetsmodellen är en tillfällig lösning, vars primära mål är att hjälpa eleven med att inleda sina studier och etablera sig i undervisningen samt att så snart som möjligt återvända till den gruppbase undervisningen. I Ote-modellen stannar den unga som elev vid sin egen skola.

I Ote-handledarens familjearbete som stöder skolgången ingår varierande verksamhet, såsom diskussioner med familjen och den unga,

13.10.2021

praktisk handledning i vardagen, olika slags funktionella metoder, gruppverksamhet och gemensamma aktiviteter. Kontakten med den unga personen är frekvent och det primära målet är att komma till de överenskomna lektionerna. Ote-familjearbetet är en stödåtgärd för klienterna inom barnskyddets öppenvård och familjesocialarbetet.

Ote-handledaren kan också vara med på lektionerna. Ote-arbetsparet följer upp situationen i den ungas skolgång tillsammans varje dag och på nätverkets regelbundna möten. Arbetet är ändringsarbete tillsammans med den unga och med föräldrarna. Arbetet omfattar stödjande av den ungas vardag och stärkande av familjens funktionsförmåga och föräldrakunskaper och välbefinnande. Socialhandledaren arbetar med barnet och familjen på ett behovsorienterat sätt, så att situationen i den ungas skolgång ska kunna lösas. Målet är att motivera föräldrarna och aktivera dem att sköta och stödja barnets skolgång. Servicehandledning och övervägande av fortsatt stöd tillsammans med barnet, familjen och nätverket är en del av arbetet.

Social- och hälsovårdsnämnden konstaterar i sitt utlåtande att stöd för unga som är placerade utom hemmet främjar jämställdheten mellan barnen i skolgången.

Stöd i skolgången för unga som är placerade

Platsen för vård utom hemmet ansvarar för vården och fostran av omhändertagna barn. Det kan vara fråga om anstaltsvård eller familjevård. Platsen för vård utom hemmet har till uppgift att i samverkan med den grundläggande utbildningen ansvara för att barnets skolgång förverkligas. I anstaltsvården har varje barn en utsedd egen handledare som ansvarar för samarbetet med barnets skola.

Särskilt barn som placerats i anstaltsvård upplever ofta utmaningar i skolgången. I Helsingfors kommer man ofta genom en pedagogisk utredning fram till intensifierat stöd eller särskilt stöd för skolgången för placerade barn, och i praktiken till exempel till ett tillfälligt specialarrangemang inom undervisningen, dvs. OTEJ-undervisning. I OTEJ-undervisningen kan eleven till exempel få privat undervisning sex timmar i veckan, om eleven går till skolan.

I fråga om barn som placerats i fosterfamiljer förekommer utmaningar mera sällan. Familjevårdare kan stödja ett placerat barns skolgång med vanliga metoder som föräldrarna har tillgång till.

Inom projektet Utbildning för alla utvecklas som bäst multidisciplinärt samarbete mellan fostrans- och utbildningssektorn och social- och hälsovårdssektorn och som en del av det också samarbete mellan skolorna och vården utom hemmet.

13.10.2021

Ärende/25

Utredning om möjligheten att utvidga Ote-undervisningen

Även unga som får vård utom hemmet behöver ibland starkt stöd för att slutföra grundskolan och förebygga skolavhoppande, varvid Ote-undervisningens intensiva stöd och möjlighet att anpassa studierna så att de motsvarar elevens behov och resurser kan behövas. Placeringen får inte heller avbryta Ote-undervisningen, om den unga har börjat där. I fråga om placerade ungdomar kan familjearbetet planeras i samverkan med placeringsplatsen och mer stöd riktas till skoldagen.

Stadsstyrelsen anser att det är nödvändigt att fortsätta med att utveckla en gemensam stödform som lämpar för barn som får vård utom hemmet, eftersom Ote-verksamhetsmodellen inte som sådan direkt lämpar sig för att tas i bruk i vården utom hemmet.

Fostrans- och utbildningsnämnden och social- och hälsovårdsnämnden har gett utlåtande i ärendet. Social- och hälsovårdsnämnden gav efter en omröstning på initiativ av föredraganden ett avvikande utlåtande om motionen som stämmer överens med motförslaget. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med utlåtandena.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 27.09.2021 § 690

HEL 2021-003500 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

13.10.2021

Ärende/25

27.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Johanna Nuorteva: Lisäys perusteluiden toisen tekstikappaleen loppuun otsikon "Ote-opetuksen laajentamisen selvittäminen" alle

Lisäys: "Sijaishuollossa oleville lapsille voi kuitenkin hakea paikkaa ote-opetukseen kunnes uusi kehitteillä oleva toimintamalli otetaan käyttöön. Oppilaan opetus ja koulunkäynnin tuki suunnitellaan samalla tavalla kuin ote-opetuksen aikana sijoitettujen lasten tuki."

Koko kappale kuuluu tämän jälkeen:

Kaupunginhallitus katsoo, että sijaishuollossa oleville lapsille soveltuvan yhteisen tukimuodon kehittämistä on tarpeellista jatkaa, koska Otetoimintamalli ei sellaisenaan suoraan sovellu käyttöön otettavaksi sijaishuollossa. Sijaishuollossa oleville lapsille voi kuitenkin hakea paikkaa ote-opetukseen kunnes uusi kehitteillä oleva toimintamalli otetaan käyttöön. Oppilaan opetus ja koulunkäynnin tuki suunnitellaan samalla tavalla kuin ote-opetuksen aikana sijoitettujen lasten tuki.

Kannattaja: Elisa Gebhard

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Johanna Nuortevan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

20.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 25.05.2021 § 220

HEL 2021-003500 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Johanna Nuortevan liitteenä olevasta valtuustoa-loitteeseen mahdollisuudesta Ote-opetukseen myös kodin ulkopuolelle sijoitetuille nuorille:

Ote on Helsingin suomenkielisten perusopetuspalveluiden ja lastensuojelun ja perhesosiaalityön palveluiden yhteistyötä, jossa Ote-opettaja ja

perhetyön sosiaaliohjaaja toimivat tiiviinä työparina. Ote-opetuksella ja -perhetyöllä tuetaan 7.–9.-luokkalaisia oppilaita, joiden koulunkäyntiä hankaloittavat runsaat poissaolot tai koulunkäynti on kokonaan keskeytynyt, jolloin syrjäytymisen riski on suuri.

Ote on väliaikainen ratkaisu ja toimintamalli, jonka ensisijaisena tavoitteena on oppilaan opiskelun käynnistäminen ja opetukseen kiinnittyminen sekä mahdollisimman pian ryhmämuotoiseen opetukseen palaaminen. Ote-opetuksen tukena on aina perhetyön sosiaaliohjaaja, joka työskentelee koululla sekä nuoren toimintaympäristössä tavaten sekä nuorta että hänen vanhempiaan. Perhetyö sisältää nuoren arjen ja koulunkäynnin tukemista, perheen toimintakyvyn ja vanhemmuustaitojen sekä hyvinvoinnin vahvistamista. Perhetyön sosiaaliohjaaja työskentelee nuoren ja perheen kanssa toisinaan hyvinkin tiiviisti, jotta nuoren koulunkäynnin tilannetta saadaan ratkaistua. Ote-työparilla voi olla kerrallaan 8 – 10 nuorta, joka pitkälti määräytyy sen mukaan, mikä nuoren ja hänen perheensä kokonaistilanne on. Työparityöskentelyyn kuuluvat myös palveluohjaus ja jatkotuen miettiminen yhteistyössä lapsen, perheen ja verkoston kanssa.

Perhetyötä voidaan myöntää sosiaalihuoltolain perusteella erityistä tukea tarvitsevalle lapselle (ShL 18 §) tai lastensuojelulain perusteella lastensuojelun avohuollon asiakkaalle (LsL 36 §). Huostaanotettu lapsi on sijaishuollossa laitos- tai perhehoidossa ja sijaishuoltoipaikka vastaa lapsen hoidosta ja kasvatuksesta. Sijaishuoltoipaikan tehtävä on yhteistyössä perusopetuksen järjestäjän kanssa huolehtia koulunkäynnin toteutumisesta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että Ote-toimintamalli on Helsingin perusopetuspalveluiden ja lastensuojelun ja perhesosiaalityön palveluiden yhteistyötä, jossa Ote-opettaja ja perhetyön sosiaaliohjaaja toimivat tiiviinä työparina. Ote-perhetyö on tukitoimi lastensuojelun avohuollon ja perhesosiaalityön asiakkaille.

Oppilaan opetuksessa voidaan perusopetuslain 18 §:n mukaan poiketa opetuksen sisällöstä ja tuntijaosta, jolloin tarkoitetaan oppilaan opetuksen poikkeavaa järjestämistä muun opetuksen yhteydessä, erityisluokassa tai muussa soveltuvassa paikassa. Opetussuunnitelman mukaisesta tuntijaosta poikkeaminen voidaan toteuttaa kolmella eri tavalla: 1) koulupäivän lyhentäminen omassa ryhmässä 2) yksilöopetus tai Ote-opetus ja -perhetyö vuosiluokilla 7-9.

Laitoksessa asuvien nuorten osalta erityiset opetusjärjestelyt järjestetään tarvittaessa lyhennettynä koulupäivänä tai yksilöopetuksena oppilaan omassa koulussa. Koulun henkilöstön tehtävä on yhteistyössä si-

jaishuoltopaikan kanssa sopia oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tukemiseksi yksilölliset ratkaisut.

Oikeus oppia -hankkeessa kehitetään kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali- ja terveystoimialan monialaista yhteistyötä ja osana sitä myös koulujen ja sijaishuollon yhteistyötä. Sijaishuollossakin olevat nuoret tarvitsevat toisinaan vahvaa tukea peruskoulun suorittamiseen ja koulupudokkuuden ehkäisemiseen, jolloin ote-opetuksen intensiivinen tuki ja mahdollisuus sovittaa opinnot oppilaan tarpeita ja voimavaroja vastaavaksi, voi olla tarpeen ja tarjolla. Sijoitus ei myöskään saa katkaista ote-opetusta, mikäli nuori on siellä aloittanut. Sijoitettujen nuorten osalta perhetyötä voidaan suunnitella yhteistyössä sijoituspaikan kanssa ja kohdistaa tukea enemmän koulupäivään. Sijaishuollossa oleville lapsille soveltuvan yhteisen tukimuodon kehittämistä on tarpeellista jatkaa, koska Ote-toimintamalli ei sellaisenaan suoraan sovellu käyttöönotettavaksi sijaishuollossa. Sijaishuollossa oleville lapsille soveltuvan yhteisen tukimuodon kehittämistä on tarpeellista jatkaa, koska Ote-toimintamalli ei sellaisenaan suoraan sovellu käyttöönotettavaksi sijaishuollossa.

Käsittely

25.05.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Fatim Diarra: "Oikeus oppia -hankkeessa kehitetään kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali- ja terveystoimialan monialaista yhteistyötä ja osana sitä myös koulujen ja sijaishuollon yhteistyötä. LISÄYS: Sijaishuollossakin olevat nuoret tarvitsevat toisinaan vahvaa tukea peruskoulun suorittamiseen ja koulupudokkuuden ehkäisemiseen, jolloin ote-opetuksen intensiivinen tuki ja mahdollisuus sovittaa opinnot oppilaan tarpeita ja voimavaroja vastaavaksi, voi olla tarpeen ja tarjolla. Sijoitus ei myöskään saa katkaista ote-opetusta, mikäli nuori on siellä aloittanut. Sijoitettujen nuorten osalta perhetyötä voidaan suunnitella yhteistyössä sijoituspaikan kanssa ja kohdistaa tukea enemmän koulupäivään. Sijaishuollossa oleville lapsille soveltuvan yhteisen tukimuodon kehittämistä on tarpeellista jatkaa, koska Ote-toimintamalli ei sellaisenaan suoraan sovellu käyttöönotettavaksi sijaishuollossa.

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Fatim Diarran vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

13.10.2021

Lisätiedot

Heidi Roponen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 71927
heidi.roponen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 25.05.2021 § 109

HEL 2021-003500 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan ja 17 muun valtuutetun Ote-opetuksen laajentamisen selvittämistä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että selvitetään mahdollisuutta laajentaa ote-opetus myös kodin ulkopuolelle sijoitetuille nuorille. Ote-opetusta eivät voi saada ne nuoret, jotka asuvat sijoitettuna kodin ulkopuolelle. Lisäksi aloitteessa todetaan, että ”koulupudokkuuden ehkäisemiseksi ja peruskoulun loppuunsaattamiseksi niille oppilaille, joilla on koulunkäynti keskeytynyt tai poissaoloja on kertynyt niin paljon, ettei opiskelu enää onnistu, ja joilla on lastensuojelun asiakkuus, on tärkeää avata oikeus ote-opetukseen riippumatta siitä, missä he asuvat”.

Ote-opetus

Ote-toimintamalli on ollut vakiintunutta toimintaa Helsingissä vuodesta 2017. Sitä toteuttavat yhteistyönä kasvatuksen ja koulutuksen toimiala (Kasko) sekä sosiaali- ja terveystoimiala (Sote). Ote-opetus ja tuki on suunnattu yläastetta käyville oppilaille eli 7.–9.-luokkalaisille, jotka ovat yleensä iältään 13–15-vuotiaita. Opettajat ovat laaja-alaisia erityisopettajia ja työparina toimivat lastensuojelun ja perhesosiaalityön sosiaaliohjaajat. Näitä työpareja on Helsingissä viisi ja kullakin työparilla voi olla 8–10 oppilasta ohjauksessaan.

Ote-opetus on erityinen perusopetuslain (628/1998) 18 §:n mukainen opetusjärjestely, josta vastaa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala. Ote-perhetyö on lastensuojelulain (417/2007) 36 §:n ja sosiaalihuoltolain (1301/2014) 18 §:n mukaista perhetyön sosiaaliohjaajan antamaa koulunkäyntiä tukevaa perhetyötä, jonka edellytyksenä on lastensuojelun avohuollon tai sosiaalihuoltolain mukainen asiakkuus. Ote-opetus on väliaikainen toimintamalli oppilaan koulunkäyntikyvyn palauttamiseksi. Ote-mallissa oppilas säilyy oman koulunsa oppilaana.

Ote-opetukseen tulevilla nuorilla on muun muassa mielenterveydellisiä ongelmia ja sosiaalisten taitojen haastetta. Usein taustalta nousee esiin myös oppimisvaikeutta ja kiusatuksi tulemisen kokemuksia.

Koulunkäyntiä tukeva perhetyö lastensuojelun ja perhesosiaalityön palveluissa

Ote-ohjaajan antama koulunkäyntiä tukeva perhetyö pitää sisällään monenlaista toimintaa, kuten keskusteluja perheen ja nuoren kanssa, arjen käytännön ohjausta, erilaisia toiminnallisia menetelmiä, ryhmätöimintää sekä yhdessä tekemistä. Yhteydenpito nuoren kanssa on tiivistä ja sovituille tunneille tuleminen on ensisijainen tavoite.

Ote-ohjaaja voi olla mukana myös tunneilla. Ote-työpari seuraa nuoren koulunkäynnin tilannetta yhdessä päivittäin sekä verkoston säännöllisissä tapaamisissa. Työskentely on muutostyötä yhdessä nuoren ja vanhempien kanssa. Työskentely sisältää nuoren arjen tukemista, perheen toimintakyvyn ja vanhemmuustaitojen sekä hyvinvoinnin vahvistamista. Sosiaaliohjaaja työskentelee lapsen ja perheen kanssa tarvelähtöisesti eli toisinaan hyvinkin tiiviisti, jotta nuoren koulunkäynnin tilannetta saadaan ratkaistua. Tavoitteena on vanhempien motivoiminen ja aktivoituminen hoitamaan ja tukemaan lapsen koulunkäyntiä. Palveluohjaus ja jatkotuen miettiminen yhteistyössä lapsen, perheen ja verkoston kanssa on osa työskentelyä.

Sijoitettujen lasten koulunkäynnin tukeminen

Helsingissä on kaupungin omia lastensuojelulaitoksia ja useita palveluntuottajien sijaishuoltoyksiköitä, joihin on sijoitettuna sekä helsinkiläisiä että muiden kuntien sijoittamia lapsia. Helsingissä on myös kaupungin tukemissa sijaisperheissä asuvia lapsia ja muiden kuntien tänne perhehoitoon sijoittamia lapsia.

Huostaanotetuista helsinkiläistä lapsista valtaosa on sijaishuollossa muissa kunnissa, ja heidän perusopetuksensa järjestää valtaosin kyseessä olevan kunnan perusopetus.

Vuonna 2020 kodin ulkopuolella sijoitettuna ja huostaanotettuna oli kaikkiaan 314 helsinkiläistä 13–15-vuotiasta lasta. Näistä 38 prosenttia eli 119 lasta oli sijoitettuna Helsinkiin. Laitoshoidossa oli 58 prosenttia eli 69 näistä lapsista ja perhehoidossa 42 prosenttia eli 50 lasta. Muiden kuntien Helsinkiin sijoittamat lapset eivät ole luvuissa mukana.

Huostaanotetun lapsen hoidosta ja kasvatuksesta on vastuussa sijaishuoltopaikka, joka voi olla laitos- tai perhehoito. Sijaishuoltopaikan tehtävä on yhteistyössä perusopetuksen kanssa vastata lapsen koulunkäynnin toteutumisesta. Laitoshoidossa jokaisella lapsella on nimetty omaohjaaja, joka vastaa lapsen koulun kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Erityisesti laitoshoidon sijoitetuilla lapsilla on usein koulunkäynnin haasteita. Helsingissä sijoitettujen lasten koulunkäynnin tukemiseksi

13.10.2021

Ärende/25

päädytään usein pedagogisen selvityksen kautta tehostettuun tukeen tai erityiseen tukeen, ja käytännössä esimerkiksi opetuksen tilapäiseen erityisjärjestelyyn eli OTEJ-opetukseen. OTEJ-opetuksessa oppilas voi saada esimerkiksi kuusi tuntia viikossa yksityisopetusta, mikäli oppilas saadaan lähtemään kouluun.

Sijaisperheisiin sijoitettujen lasten osalta koulunkäynnin haasteita on harvemmin. Perhehoitajat voivat tukea sijoitetun lapsen koulukäyntiä tavanomaisin vanhempien käytössä olevin keinoin.

Ote-opetuksen laajentamisen selvittäminen

Kaupunkistrategian yhtenä tavoitteena on lasten eriarvoisuuden vähentäminen ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy. Peruskoulun suorittaminen ja jatko-opintoihin siirtyminen tukevat strategian toteutumista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että nykyinen ote-opetuksen ja perhetyön toimintamalli on suunniteltu kotona asuville lapsille, eikä malli ole sellaisenaan suoraan kopioitavassa sijaishuoltoon. Sijoitetutkin nuoret tarvitsevat toisinaan vahvaa tukea peruskoulun suorittamiseen ja koulupudokkuuden ehkäisemiseen, jolloin ote-opetuksen intensiivinen tuki voi olla tarpeen. Sijoitus ei myöskään saa katkaista ote-opetusta, mikäli nuori on siellä aloittanut. Perheisiin sijoitettujen nuorten osalta toimintaa tulee suunnitella yhdessä opetuksentoimen kanssa ja myös laitokseen sijoitettujen osalta toimintaa tulee kohdistaa tukea enemmän koulupäivään. Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee tarkoituksenmukaisena, että lastensuojelu ja perusopetus jatkavat yhteistyötä uusien ratkaisujen löytämiseksi, jotta sijaishuoltoon sijoitettujen lasten oikeus koulunkäyntiin toteutuisi.

Kaskon vetämässä Oikeus oppia -hankkeessa kehitetään Kaskon ja Soten monialaista yhteistyötä ja osana sitä myös koulujen ja sijaishuollon yhteistyötä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten koulunkäynnin tukeminen edistää lasten välistä tasa-arvoa koulunkäynnissä.

Käsittely

25.05.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan puheenjohtaja Sanna Vesikansa poistui kokouksesta ennen tämän asian käsittelyn aloittamista ja varapuheenjohtaja Karita Toijonen toimi puheenjohtajana loppukokouksen ajan.

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

13.10.2021

Ärende/25

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Kohdan "Ote-opetuksen laajentamisen selvittäminen" keskimmäisen kappaleen ensimmäisen virkkeen "Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että nykyinen ote-opetuksen ja perhetyön toimintamalli on suunniteltu kotona asuville lapsille, eikä malli ole sellaisenaan suoraan kopioitavassa sijaishuoltoon" jälkeen lisätään: "Sijoitetutkin nuoret tarvitsevat toisinaan vahvaa tukea peruskoulun suorittamiseen ja koulupudokkuuden ehkäisemiseen, jolloin ote-opetuksen intensiivinen tuki voi olla tarpeen. Sijoitus ei myöskään saa katkaista ote-opetusta, mikäli nuori on siellä aloittanut. Perheisiin sijoitettujen nuorten osalta toimintaa tulee suunnitella yhdessä opetuksentoimen kanssa ja myös laitokseen sijoitettujen osalta toimintaa tulee kohdistaa tukea enemmän koulupäivään." Tämän jälkeen kappale jatkuu kuten aiemmin: "Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee tarkoituksenmukaisena, että lastensuojelu ja perusopetus jatkavat yhteistyötä uusien ratkaisujen löytämiseksi, jotta sijaishuoltoon sijoitettujen lasten oikeus koulunkäyntiin toteutuisi."

Kannattaja: jäsen Touko Niinimäki

1 äänestys

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena.

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 3

Sami Heistaro, Maritta Hyvärinen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 9

Katju Aro, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Kati Juva, Touko Niinimäki, Alekski Niskanen, Sanna-Mari Oranen, Reko Ravela, Karita Toijonen

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Sanna Vesikansa

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 9 - 3 (poissa 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

13.10.2021

Ärende/25

Lisätiedot

Saila Nummikoski, lastensuojelun johtaja, puhelin: 310 43439
saila.nummikoski(a)hel.fi

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Marja-Riitta Kilponen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43777
marja-riitta.kilponen(a)hel.fi